

Sygn. akt III Cz 1642/14

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - SSO Magdalena Hupa- Dębska

Sędziowie SSO Gabriela Sobczyk (spr.)

SSR(del.) Roman Troll

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 lutego 2015 roku

sprawy ze skargi R. Ł.

na postanowienie zawarte w punktach 2 i 3 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Żorach J. A. z dnia 27 grudnia 2013r. w sprawie Km 2632/13

toczącej się z wniosku wierzyciela (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w K.

przeciwko R. Ł.

o świadczenie pieniężne

na skutek zażalenia dłużniczki

na postanowienie Sądu Rejonowego w Żorach

z dnia 19 sierpnia 2014 r., sygn. akt I Co 6/14

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

a) zmienić punkt 3. postanowienia Komornika w ten sposób, że zasądzić od wierzyciela na rzecz dłużniczki kwotę 167zł (sto sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego;

b) oddalić skargę w pozostałej części;

c) zasądzić od wierzyciela na rzecz dłużniczki kwotę 60zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego;

d) nakazać pobrać od wierzyciela na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Żorach kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem opłaty od skargi, od uiszczenia której dłużniczka była zwolniona;

2. oddalić zażalenie w pozostałej części;

3. zasądzić od wierzyciela na rzecz dłużniczki 60zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego;

4. nakazać pobrać od wierzyciela na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Żorach kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem opłaty od zażalenia, od uiszczenia której dłużniczka była zwolniona.

UZASADNIENIE

Postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km 2632/13 zostało wszczęte na wniosek wierzyciela (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w K. z dnia 25 listopada 2013 roku. Wierzyciel przedstawił tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 24 września 2013r. wydany przez Sąd Rejonowy Lublin- zachód w Lublinie op sygn. akt VI Nc-e 1532703/13 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności z dnia 19 listopada 2013r., żądając wyegzekwowania należności wynikających z tytułu wykonawczego wraz z odsetkami i kosztami procesu. Wierzyciel wniósł o podjęcie egzekucji ze świadczeń pozyskiwanych przez dłużniczkę oraz ruchomości.

W dniu 28 listopada 2013 roku Komornik ustalił z urzędu na podstawie innych akt egzekucyjnych właściwy adres dłużniczki i dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych dłużniczki, zawiadamiając ją jednocześnie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego.

Pismem z dnia 5 grudnia 2013 roku, które wpłynęło do kancelarii (...) w dniu 6 grudnia 2013 roku dłużniczka wniosła o zawieszenie postępowania egzekucyjnego wskazując jako podstawę zawieszenia art. 820¹ § 3 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2013 roku Komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne, a następnie zaskarżonym postanowieniem z dnia 27 grudnia 2013 roku postępowanie egzekucyjne umorzył, ustalając koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 46,60 zł, wskazując że zostały one pokryte z zaliczki wniesionej przez wierzyciela, a nadto ustalił i przyznał wierzycielowi koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym sprawowanego przez pełnomocnika wierzyciela na kwotę 150zł.

Dłużniczka R. Ł. wniosła skargę na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Żorach J. A. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. Km 2632/13 w części, tj. co do punktu 2 i 3 w zakresie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego oraz ustalenia i przyznania wierzycielowi kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym. Wniosła o uchylenie postanowienia w tej części i obciążenie kosztami postępowania egzekucyjnego wierzyciela, w tym przyznanie dłużniczce kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym oraz zasądzenie od wierzyciela kosztów postępowania skargowego. Zarzuciła, że wierzyciel złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego wydanego w postępowaniu elektronicznym, który uzyskał niezgodnie z prawem oraz że wierzycielstwo w dacie wykonania nie istniała.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Żorach J. A. wniosła o oddalenie skargi.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2014r. Sąd Rejonowy w Żorach oddalił skargę dłużniczki R. Ł. na w przedmiocie skargi dłużniczki na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Żorach J. A. w sprawie o sygn. Km 2632/13 w postaci punktów 2 i 3 postanowienia z dnia 27 grudnia 2013r.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km 2632/13 zostało wszczęte na wniosek wierzyciela (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w K. z dnia 25 listopada 2013 roku w celu wyegzekwowania należności wynikających z tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym w wysokości 1.692,59 złote wraz z odsetkami i kosztami procesu. Wierzyciel wniósł o podjęcie egzekucji ze świadczeń pozyskiwanych przez dłużniczkę.

W dniu 28 listopada 2013 roku Komornik dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych dłużniczki, zawiadamiając ją jednocześnie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego.

Pismem z dnia 5 grudnia 2013 roku (wpływ do kancelarii (...) w dniu 6 grudnia 2013 roku) dłużniczka wniosła o zawieszenie postępowania egzekucyjnego na zasadzie art. 8301 § 3 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2013 roku Komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne, a następnie postanowieniem z dnia 27 grudnia 2013 roku postępowanie egzekucyjne umorzył, ustalając koszty postępowania egzekucyjnego.

W ocenie Sądu Rejonowego skarga dłużniczki nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wskazał, że zgodnie z treścią art. 767 § 1 k.p.c. na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego. Dotyczy to także zaniechania przez komornika dokonania czynności. Stosownie zaś do art. 804 k.p.c. organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania tytułu wykonawczego pod względem merytorycznym. Uprawniony jest jedynie do badania tytułu wykonawczego pod względem formalnym.

Sąd Rejonowy wskazał, że z dokumentów zgromadzonych w aktach egzekucyjnych wynika, że Komornik dokonał czynności zgodnie z wnioskiem wierzyciela na podstawie złożonego przez pełnomocnika wierzyciela tytułu wykonawczego, spełniającego wszystkie formalne wymogi. Ponadto, niezwłocznie po otrzymaniu wniosków dłużniczki zawiesił, a następnie umorzył postępowanie, w sposób prawidłowy naliczając i ustalając koszty postępowania egzekucyjnego, biorąc pod uwagę poniesione wydatki i fakt reprezentowania wierzyciela przez zawodowego pełnomocnika. I tak w punkcie 2 postanowienia z dnia 27 grudnia 2013 roku, na podstawie art. 39 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (Tekst jednolity: Dz.U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1376 z późn. zm.), ustalił koszty postępowania egzekucyjnego poniesione przez wierzyciela tytułem wydatków gotówkowych na kwotę 46,60 złotych, a w punkcie 3 postanowienia, a na podstawie art. 770 k.p.c. i § 10 pkt 7 w zw. z § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 490), ustalił i przyznał wierzycielowi kwotę 150 złotych tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym.

W związku z umorzeniem postępowania egzekucyjnego na wniosek dłużniczki Komornik nie obciążył jej kosztami egzekucyjnymi z tytułu wydatków gotówkowych ani też opłatą egzekucyjną.

Przy rozstrzygnięciu Sąd Rejonowy uwzględnił, że wierzytelność objęta tytułem wykonawczym istniała, a dłużniczka jedynie podniosła zarzut przedawnienia roszczenia. Dlatego też w ocenie Sądu Rejonowego nie można uznać, że wszczęcie egzekucji nie było celowe. Nadto, wskazał, że wierzyciel we wniosku o wszczęcie egzekucji wskazał adres dłużniczki tożsamy z tym, którym dysponował w ramach elektronicznego postępowania upominawczego, natomiast aktualny adres zamieszkania dłużniczki znany był Komornikowi.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Rejonowy uznał, że koszty postępowania egzekucyjnego zostały ustalone w sposób prawidłowy.

Tym samym Sąd Rejonowy uznał skargę za bezzasadną w świetle art. 39 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji oraz art. 770 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie złożyła dłużniczka, zaskarżając je w całości. Domagała się jego zmiany poprzez uwzględnienie żądań zawartych w skardze na czynność komornika albo uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Żorach. Wniosła też o zasądzenie od wierzyciela na rzecz dłużniczki kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu wskazała na orzecznictwo Sądu Najwyższego, z którego wynika, że unormowanie art. 770 kpc nie ma charakteru kompleksowego, konieczne jest w związku z tym stosowanie unormowania o kosztach procesu. Wskazała, że zgodnie z tym orzecznictwem art. 770 kpc nie daje komornikowi możliwości obciążenia wierzyciela kosztami postępowania na rzecz dłużnika, zasadność obciążenia nimi dłużnika może podlegać kontroli Sądu w postępowaniu ze skargi na czynność komornika. Wskazała, że w ramach tego postępowania sąd jest uprawniony do zmiany postanowienia komornika i obciążenia nimi wierzyciela. Wskazała nadto na brzmienie art. 49 ust. 4

ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, w którym dopuszczono obciążenie wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego w zakresie opłat egzekucyjnych.

W dalszej części zażalenia dłużniczka przedstawiła czynności podejmowane przez siebie w postępowaniu egzekucyjnym, wskazała, że nie było podstaw wobec bezcelowości wszczęcia egzekucji do obciążenia jej kosztami tego postępowania poniesionymi przez wierzyciela. Zdaniem dłużniczki nie może ona ponosić negatywnych konsekwencji nieuczciwości wierzyciela i braku przepływu informacji pomiędzy wierzycielem a jego pełnomocnikiem. Zatem na podstawie art. 770 kpc stosowanego a contrario, koszty postępowania egzekucyjnego powinien ponieść wierzyciel.

Skarżąca uznała za błędne wywody Sądu co do celowości egzekucji, wskazując, że normy art. 117 kc oraz 411 pkt 3 kc wskazują, że nie można przyznać ochrony prawnej roszczeniu, które uległo już przedawnieniu, zaś wierzyciel, który działa wbrew tej zasadzie musi ponosić w pełni ryzyko takich działań.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie w znacznej części zasługiwało na uwzględnienie.

Powołane w uzasadnieniu orzecznictwo wskazuje na możliwość zastosowania w postępowaniu wszczętym na skutek skargi na czynność komornika przepisów dotyczących kosztów procesu oraz możliwość oceny celowości prowadzonej egzekucji (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 lutego 1996r., III CZP 17/96).

Sąd Okręgowy podziela stanowisko skarżącej, że egzekucję w sprawie Km 2632/13 uznać należy za niecelową, skoro wierzyciel uzyskał tytuł wykonawczy wskutek wskazania w postępowaniu rozpoznawczym nieaktualnego adresu dłużniczki. Okres czasu, jaki upłynął pomiędzy czynnością prawną, na jaką powoływał się wierzyciel (powód) w postępowaniu rozpoznawczym (2007r.) a datą wniesienia pozwu (2013r.) powinien był skłonić wierzyciela do podjęcia działań mających na celu weryfikację aktualności tego adresu jeszcze przed wniesieniem pozwu do Sądu. Czynności takich nie podjął, skoro - jak wskazuje dłużniczka- od maja 2008 roku nie jest ona zameldowana pod adresem wskazanym przez wierzyciela. Zatem zasadniczą przyczyną nieprawidłowego doręczenia nakazu zapłaty i wskutek tego wadliwego zaopatrzenia go w klauzulę wykonalności oraz przedstawienia takiego tytułu wykonawczego komornikowi było wskazanie przez wierzyciela w pozwie nieaktualnego adresu dłużniczki. Zasadnie podnosi skarżąca, że konsekwencje takiego postępowania winien ponieść wierzyciel. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w postanowieniu z dnia 16.12.2013r. stwierdził utratę mocy tego nakazu zapłaty w całości. Okoliczność tę wykazała w postępowaniu egzekucyjnym dłużniczka, doprowadzając do umorzenia postępowania na podstawie art. 825 pkt2 in fine kpc.

Nie zasługuje na podzielenie pogląd Sądu I instancji, który oceniając celowość prowadzenia egzekucji dokonał niejako merytorycznej zasadności roszczenia wierzyciela, wskazując że było ono zasadne, bo dłużniczka powołała się jedynie na przedawnienie. Należy zauważyć, że gdyby adres pozwanej (dłużniczki) wskazany został w pozwie prawidłowo, z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością do wydania tytułu wykonawczego przedstawionego przez powoda by nie doszło, bowiem dłużniczka wniosłaby sprzeciw od tego nakazu, skoro złożyła go niezwłocznie po powzięciu wiadomości o wydaniu nakazu. Tym samym sięganie do merytorycznej oceny zasadności roszczenia powoda nie może stanowić podstawy do uznawania egzekucji za celową czy niecelową.

Sąd Okręgowy podziela poglądy zawarte w przytoczonym w zażaleniu orzecznictwie. Dopuszczone przez Sąd Najwyższy w przytoczonych w zażaleniu orzeczeniach odpowiednie stosowania przepisów o procesie w postępowaniu egzekucyjnym toczącym się ze skargi na czynność komornika prowadzi do wniosku o możliwości zasądzenia przez Sąd w postępowaniu toczącym się na skutek skargi na czynność komornika od wierzyciela na rzecz dłużnika kosztów postępowania egzekucyjnego poniesionych przez dłużniczkę (w tym przypadku kosztów zastępstwa procesowego) w sytuacji, gdy okaże się, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie było celowe. W tych okoliczności brak jest przesłanek do zastosowania art. 770 kpc przez komornika i przyjęcia odpowiedzialności dłużnika za koszty postępowania egzekucyjnego.

Zasadny jest w świetle powyższych rozważań wniosek, że skoro przepisy postępowania egzekucyjnego nie normują zwrotu kosztów poniesionych przez dłużnika w sytuacji niecelowego wszczęcia egzekucji przez wierzyciela, zatem odpowiednie zastosowanie w tym zakresie w zw. z treścią art. 13§2kpc winny znaleźć tu przepisy o kosztach procesu.

Z tych okolicznościach na podstawie art. 98§1i3kpc w zw. z art. 99 kpc w zw. z art. 13§2kpc należało zasądzić od wierzyciela na rzecz dłużniczki koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 167zł (17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa oraz 150zł wynagrodzenia radcy prawnego).

Z tych powodów na podstawie art. 386§1kpc w zw.z art. 397§2kpc oraz 13§2kpc orzeczono w części o zmianie zaskarżonego postanowienia.

Odnosząc się do zaskarżonego punktu 2. postanowienia komornika i postanowienia Sądu Rejonowego odnoszącego się do tego rozstrzygnięcia, wskazać należy, że rozstrzygnięcie to w żadnym zakresie nie dotyczy dłużniczki. Nadto podnieść należy, że w skardze i zażaleniu dłużniczka domagała się obciążenia wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego, a komornik w punkcie 2 swego postanowienia takimi kosztami (w zakresie wydatków) go obciążył. Tym samym brak podstaw do uznania, że dłużniczka ma interes prawny(tzw. gravamen) w zaskarżeniu postanowienia komornika i postanowieniu Sądu we wskazanym zakresie w takiej części , w jakiej jej żądanie obejmuje szersze obciążenie wierzyciela kosztami egzekucyjnymi(kosztami opłaty egzekucyjnej). Należy podkreślić, że w zaskarżonym postanowieniu tymi kosztami nie została obciążona żadna ze stron postępowania. Skarżąca nie ma interesu prawnego, by podważać decyzję komornika o braku podstaw do obciążenia opłatą wierzyciela.

Tym samym zasadne było oddalenie skargi w opisywanej części, a zażalenie dłużniczki w tej części także zostało oddalone na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397§2 kpc w zw. z art. 13§2kpc.

Jednocześnie wobec częściowego uwzględnienia skargi Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie, zasądzając na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 13§2kpc od wierzyciela na rzecz dłużniczki poniesione przez nią koszty w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w postępowaniu skargowym. Obciążenie tymi kosztami w całości wierzyciela znajduje uzasadnienie w tym, że w istocie stanowisko dłużniczki dotyczące jej własnego interesu w tym postępowaniu zostało w całości uwzględnione.

Podobnie na podstawie art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych(Dz. U. z 2014 poz.1025) nakazano pobranie od wierzyciela opłatę od skargi, od uiszczenia której dłużniczka była zwolniona.

Odnosnie postępowania odwoławczego z powyższych przyczyn w zw. z art. 391§2kpc opierając się na odpowiednio na art. 100 kpc w zw. z art. 13§2kpc i art. 397§2 kpc orzeczono o obciążeniu wierzyciela kosztami postępowania odwoławczego, a to wynagrodzeniem pełnomocnika dłużniczki w kwocie 60 zł. Na podstawie art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pobranie od wierzyciela opłatę od zażalenia, od uiszczenia której dłużniczka była zwolniona.

SSR(del.) Roman Troll SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Gabriela Sobczyk